

Voortoets Verplaatsing GKB Groep

Vanwege de ligging op zeer korte afstand van het Natura 2000-gebied Oude Maas is voor de verplaatsing van het bedrijf GKB Groep een voortoets uitgevoerd. Uit deze voortoets blijkt of de voorgenomen ontwikkeling kan leiden tot significant negatieve effecten en of nadere toetsing noodzakelijk is of niet.

Voorgenomen ontwikkeling

De ontwikkeling bestaat uit de verplaatsing van het bedrijf GKB Groep aan de Koedoodse haven naar een nieuw te ontwikkelen locatie aan de Achterzeedijk (direct naast de A29). Het bedrijf GKB Groep wenst ter plaatse een grondbank te exploiteren. Een deel van de activiteiten die nu plaatsvinden op de locatie aan de Middelweg 1 worden eveneens overgeheveld naar de locatie aan de Achterzeedijk. De locatie aan de Koedoodse haven krijgt een recreatieve bestemming. Beoogd wordt hier extensieve recreatie mogelijk te maken aansluitend op de recreatie aan de oostzijde van de locatie.

Toetsingskader

Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet)

Bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wet:

- verankert de Europese gebiedsbescherming van Natura 2000, bestaande uit Speciale Beschermingzones (sbz's) op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, in de Nederlandse wetgeving;
- regelt ook de bescherming van de al bestaande (staats)natuurmonumenten;
- vormt de wettelijke basis voor de aanwijzingsbesluiten met instandhoudingsdoelstellingen;
- legt de rol van bevoegd gezag voor verlening van Nb-wetvergunningen meestal bij de provincies (in dit geval Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland).

Het is verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten, die – gelet op de instandhoudingsdoelstelling – de kwaliteit van het gebied kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben¹⁾. Voor vergunningverlening is dan een habitattoets nodig. Een dergelijke toets verloopt volgens verschillende stappen. De eerste stap betreft de oriëntatiefase waarin sprake is van een voortoets. Centraal staat dan de vraag of er een kans op een significant negatief effect is. Indien dit het geval is, dient aan de hand van een passende beoordeling dit effect te worden bepaald. Om voor vergunningverlening in aanmerking te komen dient vervolgens voldaan te worden aan de zogenaamde ADC-criteria:

- zijn er geen Alternatieven?
- is er sprake van een Dwingende reden van groot openbaar belang?
- zijn er Compenserende maatregelen voorzien?

1) Volgens de EU-handleiding treedt 'verslechtering' op, wanneer de door de habitat ingenomen oppervlakte afneemt of wanneer er een dalende lijn optreedt met betrekking tot de specifieke betekenis van een gebied voor de instandhouding van de habitat of de daarmee 'geassocieerde typische soorten' op lange termijn. Van 'verstoring' is volgens de EU-handleiding sprake, wanneer uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de soort het gevaar loopt niet langer een levensvatbare component van de natuurlijke habitat te blijven.

In de oriëntatiefase kan ook geconstateerd worden dat er wel een negatief effect wordt verwacht, maar zeker geen significant effect. In dat geval kan voor vergunningverlening volstaan worden met een zogenaamde verslechterings- en verstoringstoets. In deze minder diepgaande toets dient dan te worden onderbouwd dat sprake is van een aanvaardbaar of zelfs verwaarloosbaar effect. In het kader van de Natuurbeschermingswet dienen zowel interne effecten (binnen Natura 2000) als externe effecten (buiten Natura 2000) van het voornemen op de te beschermen soorten en habitats te worden onderzocht.

Voor Natura 2000-gebieden gelden onder meer de volgende verplichtingen:

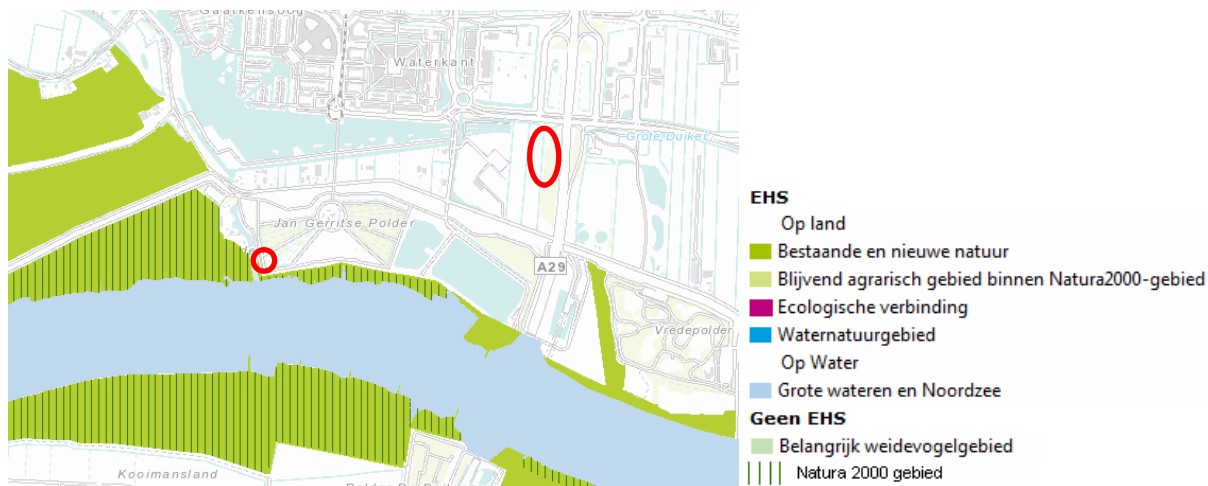
- De overheid dient ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert. Tevens mag er geen verstoring optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.
- Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied. Bevoegde nationale instanties geven slechts toestemming voor het plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. In dergelijke gevallen moeten tevens inspraakmogelijkheden zijn geboden.
- Als een plan of project om dwingende reden van groot openbaar belang toch moet worden gerealiseerd terwijl het negatief beoordeeld is, moeten alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Europees ecologisch netwerk (Natura 2000) bewaard blijft.

Op slechts 70 m van de locatie aan de Koedoodse haven is het Natura 2000-gebied Oude Maas gelegen. Andere Natura 2000-gebieden liggen op een dusdanig grote afstand (> 10 km) dat negatieve effecten als gevolg van de verplaatsing van het bedrijf en de extensieve recreatieve ontwikkeling op voorhand kunnen worden uitgesloten.

Gebiedsbeschrijving Oude Maas

Voor de gebiedsbeschrijving van de Oude Maas is gebruik gemaakt van het concept ontwerpbeheerplan Deltawateren-Oude Maas (april 2013).

De Oude Maas is een rivierloop ten zuiden van Rotterdam, waarvan de smalle uiterwaarden het enige nog resterende zoetwatergetijdengebied in ons land vormen met een getijdenamplitudo die tot één meter reikt. Het gebied is van internationaal belang vanwege de uitgestrekte wilgenbossen (vloedbossen) en soortenrijke ruigten. Ook biedt het een leefgebied aan de noordse woelmuis.

Figuur 1 Ligging wijzigingsgebied (rode cirkel) t.o.v. beschermde natuurgebieden (bron: geo-loket provincie Zuid-Holland)

Het Habitatrichtlijngebied is in 2011 definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. In het aanwijzingsbesluit zijn instandhoudingsdoelen opgenomen voor het gebied. In tabel 1 zijn deze instandhoudingsdoelen weergegeven.

Tabel 1 Instandhoudingsdoelen Oude Maas

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
Habitattypen					
H3270	Slikkige rivieroever	-	=	=	
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	>	=	
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	-	=	=	
Habitatsoorten					
H1337	Bever		=	=	=
H1340	*Noordse woelmuis	--	>	>	>

Habitattypen

Langs de benedenrivieren is de Oude Maas één van de weinige gebieden waar de dynamiek zodanig is dat het habitatype 'slikkige rivieroever' duurzaam behouden kan blijven. De verslechtering van 'slikkige rivieroever' hangt samen met de erosie van de oude gorzen en de afwezigheid van sedimentatie van de stroombedden. In de Oude Maas is de oppervlakte van het habitatype 'ruigten en zomen (harig wilgenroosje)' door het stoppen van beheer (tegengaan van strooiselophoping en bosvorming) en de afname van dynamiek sterk achteruitgegaan in de afgelopen decennia. Om de verslechtering (verdergaande vegetatiesuccessie en verdroging) te stoppen én de oppervlakte uit te breiden zijn dus maatregelen nodig die dusdanig gelokaliseerd worden dat ze niet ten koste gaan van waardevolle vochtige bossen en grienden.

Nabij de locatie aan de Koedoodse haven is het habitatype Vochtige Alluviale Bossen aanwezig.

Legenda

N2000-grens Oude Maas

Waterdiepte

Open water (dieper dan 1 meter)

Ondiep water (0 - 1 meter)

Habitattype

H3270 Slikkige rivieroeveren

H6430B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)

zgH6510A Zoekgebied Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)

H91E0A Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)

Figuur 2 Ligging habitattypen in de omgeving van het plangebied (rode cirkels)

(<http://www.natura2000deltawateren.nl/pages/ontwerp-concept-beheerplannen.aspx>)

Zoals uit tabel 2 blijkt, zijn de habitattypen waarvoor het gebied is aangewezen niet gevoelig voor stikstofdepositie.

Tabel 2 Kritische depositiewaarden (KDW) habitattypen Oude Maas

Habitattype	KDW in mol N/ha/jr.
Slikkige rivieroeveren	> 2400
Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	> 2400
*Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	2429

Habitatsoorten

Bever

Sinds 1995 heeft de bever zich permanent gevestigd in de zachthoutooibossen van de Oude Maas. In het gebied bevinden zich meerdere burchten in de Carnissegrienden, de Rhoonse Grienden, Gorzenbosch en het Zomerlanden. Daarnaast maken de bevers gebruik van Klein Profijt.

Noordse woelmuis

De noordse woelmuis komt in de Oude Maas uitsluitend voor in de vochtige tot natte rietlanden. Het noordelijke Deltagebied is in Nederland het grootste en belangrijkste leefgebied voor de noordse woelmuis. Dit komt onder andere omdat hier de concurrerende aardmuis ontbreekt. Door de afgenomen dynamiek in de Oude Maas neemt het leefgebied van de noordse woelmuis gestaag af in kwaliteit en omvang. De voormalige noordse woelmuisterritoria worden droger en meer geschikt voor concurrenten zoals de veldmuis. Deze trend staat haaks op de uitbreidingsdoelstelling en er zijn dus aanvullende maatregelen nodig om de trend te keren en uitbreiding te realiseren. De Zoogdiervereniging heeft de gebieden van de Delta ingedeeld naar belang op basis van de aanwezigheid van de noordse woelmuis in combinatie met het belang van het gebied in de regio. Hieruit volgt de onderstaande verdeling:

- Hoog belang: Geertruida Agathapolder;
- Gemiddeld belang: Klein Profijt, Vlietmonding, Groot Koninkrijk (buiten Natura 2000-gebied);
- Onbekend belang: Ruige Plaat, Carnissegrienden, Zomerlanden Gorzenbos, Tunnelbos (buiten Natura 2000-gebied)

Effectbeschrijving

De ontwikkelingen vinden plaats buiten het Natura 2000-gebied. Van versnippering en areaalverlies is geen sprake. Verandering van de waterhuishouding door de verplaatsing van het bedrijf naar de Achterzeedijk en de extensieve recreatieve invulling aan de Koedoodse haven is niet aan de orde. Het Natura 2000-gebied is niet gevoelig voor stikstofdepositie. Omdat er geen uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten plaatsvindt en de nieuwe locatie verder van het Natura 2000-gebied af is gelegen, neemt de stikstofdepositie hoe dan ook niet toe.

De Koedoodse haven wordt betrokken bij het recreatiegebied ten oosten daarvan. Het betreft een extensieve vorm van recreatie. Hierdoor ontstaat ook een betere verbinding met de Carnissegrienden (= het Natura 2000-gebied), waar ook enkele wandelpaden aanwezig zijn. Hierdoor kan de verstoring (geluid, optisch) enigszins toenemen. De recreanten zullen echter gebruik maken van de bestaande paden, zodat het verstoord gebied niet toeneemt. Doordat de bedrijfsactiviteit verdwijnt aan de Koedoodse haven neemt de geluidverstoring zelfs af.

Significant negatieve effecten worden op basis van het voorgaande dan ook uitgesloten.

De Natuurbeschermingswet 1998 staat de uitvoering van het plan niet in de weg.